

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Global ekonomik ve siyasi gelişmelere paralel olarak ülkemizde de önemli gelişmeler yaşanıyor. Türkiye, yeni bir yönetim sistemine geçiş aşamasında. Haliyle içeride ve dışarıda beklentilerin tansiyonu yüksek...

Yeni kabineden beklentiler

GLOBAL ekonomiyle birlikte Türkiye ekonomisinin de fırtınaların neden olduğu dalgalardan etkilenmesi çok normal bir durum. Son zamanlarda finansal piyasanın reel piyasaya göre daha hareketli olması da normal, fakat bu geçici bir durum olarak görülüyor. Çünkü finansal piyasalardaki kur dalgalanmaları reel ekonominin neden olduğu bir sonuç değil. Özellikle, yeni sistemin hayata geçmesi ve ekonomik sonuçları kısa bir süre sonra dengeleri sağlayacaktır.

Türkiye siyasetinde, siyasal sistemin dönüşümüne yönelik tartışmalar kırk yıldan fazla bir süredir devam ediyordu. Nihayet 24 Haziran seçimlerinden sonra yeni sistem hayata geçiyor. Yeni kabinede ekonomi yönetimi ve açıklanacak ekonomik programda maliye politikasının nasıl şekilleneceği reel piyasa için kritik önem taşıyor. Özellikle küresel düzeyde faizlerin yükseldiği bir ortamda mali politikalarda disiplin, vergi uygulamalarında revizyon ve kamu harcamalarında yapılacak kısıtlamalar çok önemli görülüyor. OHAL'in kalkıyor olması daha çok siyasi bir gelişme olarak görülse de içte ve dışta ekonomiyi olumlu etkisi tartışılmaz.

BEKLENTİLER FAZLA

Türkiye'de siyasal sistemin dönüşümü ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ile yürütme, yargı ve yasamanın çok kesin çizgilerle birbirinden ayrılması, ekonomik beklentileri de olumlu yönde etkileyeceği bekleniyor. Beklentileri çoğaltmak mümkün, ancak ana sorunlar ve buna bağlı beklentiler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- OHAL'in kalkmasıyla birlikte yapısal reformlar yapılmalı,
- Ekonomi ana gündem olmalı, enflasyon ve faiz tek haneye indirilmeli,
- Kur istikrarı için tedbir alınmalı,
- Vergi reformu yapılmalı, KDV sorunu çözülmeli,
- İthalat ile ihracat arasındaki makas daraltılmalı,
- Kıdem tazminatı sorunu çözülmeli,
- Tasarruf tedbirleri alınmalı ve cari açık sorununa çare bulunmalı,
- Rekabet gücü artırılmalı ve desteklenmeli,
- Doğrudan yabancı yatırımcı gelmesi teşvik edilmeli,

■ Yatırım ortamını iyileştirecek yapısal reformlar gerçekleştirilmeli.

Yukarıdaki beklentiler paralelindeki sorunları kısa sürede çözmek çok kolay değil. Ancak, birçok sorun ile ilişkili olan ve bu sorunları tetikleyen vergi sorununu kısa sürede çözmek mümkündür. Çünkü Türk vergi sisteminde beklenen reform ancak böylesi güçlü bir kabine ve yeni hükümet sistemi ile mümkün olabilecek. Tüm vergi kanunlarının, uygulamada tabana yayılmasının sağlanması ve sürdürülebilir olması için

güncellenerek revize edilmesi gerekiyor. Hiç değilse, reel sektör için sorun olmaya devam eden KDV uygulamasının

beklentilere cevap verecek şekilde güncellenmesi ve KDV sorununun bir an önce çözülmesi gerekiyor.

HEDEF İLK 10'A GİRMEK

Gayri safi yurtiçi hasılası ile dünyanın en büyük 18'inci ekonomisi olan Türkiye'nin hedefi ilk 10'a girmek. Ancak, bunun için üretimi artırmak gerekiyor. Bunun yolu ise yatırımlardan geçiyor. Onun içindir ki, finans sektöründen çok reel sektörün önemi öne çıkıyor. Dolayısıyla yüksek faiz, yatırımların reel sektöre yayılmasını engelliyor. Reel sektörün önündeki önemli sorun, cari açığın yüksek seyri ve yüksek enflasyon beraberinde yüksek faizi gündemde tutuyor.

Türkiye, Hindistan'dan sonra en hızlı büyüyen ülkeler arasında yer alıyor. Ancak, cari açık ve yüksek faizler bu büyümeyenin önünde engel olarak duruyor. Diğer bir gerçek ise, Türkiye dünyanın ilk 20 ekonomisi içerisinde en yüksek reel faiz ödeyen ülke konumunda. Hal böyle olunca, devam eden riskleri ortadan kaldırmak için cesur ve radikal tedbirlerle reel sektörün önünün açılması gündemin birinci sırasına oturtulmalı.

Sonuç itibarıyla, ekonomik gücün ülke gücü olduğu bir dünyada, başta kayıt dışı ekonomi ile mücadele edilerek adil, tabana yayılan ve sürdürülebilir bir vergi sistemi, beraberinde adil gelir dağılımını getirecektir. Dinamik bir ekonomide, adil gelir dağılımı hem kişilerin refah seviyesini artıracak, hem de kamu bundan payını alarak güçlü bir ekonomiye sahip olacak. Başarılı bir vergi sisteminde, kamunun çıkarı kadar mükellefin beklentileri ve hakları da çok önemlidir.